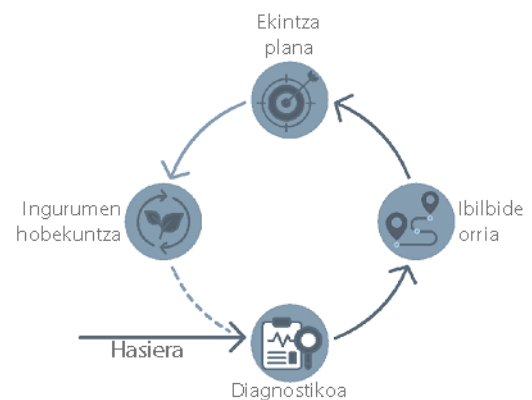

DGZ • DEBAGOIENA ZIRKULARRA

Diagnostikoa eta Zirkulartasunaren Ibilbide-orria Debagoienerako

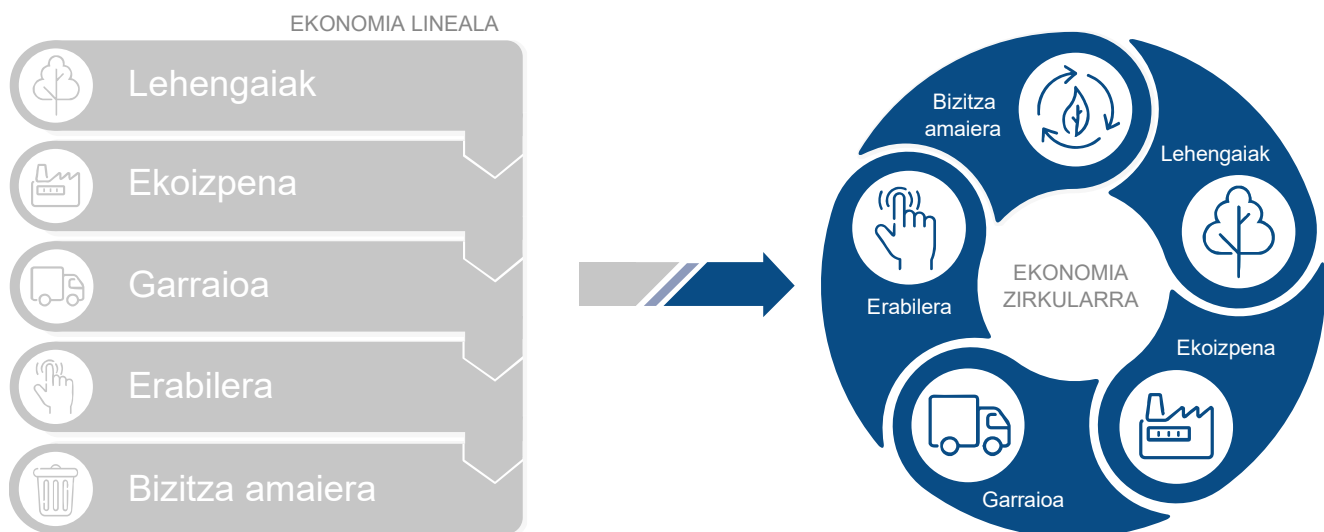
1. Proiektuaren testuinguru orokorra

Debagoiena Zirkularra (DGZ) proiektua Euskal Herriko trantsizio ekologikorako estrategian kokatzen da eta eskualdeko garapen eredu jasangarri, erresiliente eta ekonomia zirkularraren printzipioetan oinarritutakoa finkatzea du helburu. Debagoieneko Mankomunitateak, Eusko Jaurlaritzako Ekonomiaren Garapen, Jasangarritasun eta Ingurumen Sailaren laguntzarekin, diagnostiko hau egitea bultzatu du, lurraldearen heldutasun zirkularraren maila ebaluatzeko eta datozen urteetan aurrera egiteko urratsak identifikatzeko.

1 irudia: DGZko prosezua

Besteak beste, Europako Itun Berdeak, Ekonomia Zirkularraren Espainiako Estrategiak 2030, Ekonomia Zirkularraren Euskal Estrategiak eta Gipuzkoa Klima 2050 sustatutako konpromisoei erantzuten die proiektuak. Testuinguru honetan, Debagoienak erreferentziazko lurralde gisa jokatzeko du zirkularitate printzipio eta estrategia desberdinen aplikazio praktikoari dagokionez, erakutsiz nola, tokiko lankidetzak, ingurumen, gizarte eta ekonomia inpaktu positiboak sor ditzakeen.

2 irudia: Eskema, Ekonomia Zirkularrerako trantsizioa

2. Debagoieneko Zirkularitate diagnostikoa

Debagoiena eskualdea Antzuola, Aretxabaleta, Arrasate, Bergara, Elgeta, Eskoriatza, Leintz Gatzaga eta Oñati udalerriek osatzen dute, eta ibilbide sendoa du bere jardueren ingurumen-portaera hobetzeari lotutako ekimenetan. Eskualdeak industria-sare dibertsifikatua eta herritarren parte-hartze eta ingurumen-kudeaketa arduratsuaren kultura uztartzen ditu. Inkestetan, elkarrizketetan eta datu estatistikoetan jasotako informazioa aztertuta, diagnostiko bat egin da, ikuspegi integral batekin, eta, horri esker, zirkularitatearen arloan egindako aurrerapenak, lortutako lorpenak eta hobetu beharreko arloak identifikatu ahal izan dira.

Ilustración 3: Debagoieneko udalerriak

1.1. Debagoieneko ingurumen ekosistema

Euskadin Ekonomia Zirkularrerantz aurrera egiteko hainbat plataforma daude, hala nola IHOBE, Basque Circular Hub, Naturklima, Udalsarea eta Aclima. Plataforma horiek, besteak beste, erakundeei eta enpresei laguntzen diete ingurumen-eredu jasangarriago baterantz joateko erronkei aurre egiten.

Ilustración 4: EAEko ingurumen ekosistema

Debagoieneko Garapen Agentzia buru-belarri ari da lanean eskualdeko ingurumen-jarduera hobetzeko, baina, horrez gain, Debagoiena2030 tokiko ekimena ere badago, hainbat erakunde biltzen dituen ingurumen-iraunkortasunaren arloan berariaz lan egiteko.

Industria mailako eskualdeko ekosistemaren zati handi batek, lankidetzak sareak ehuntzeko eta Garapen Iraunkorreko Helburuak betetzeko lan egiten du. Beste arlo batzuetan, jarduera zirkularrak proaktiboki egiten dituzten elkarrekin daude (merkatarien elkarrekin, nekazaritzakoak...).

Ilustración 5: Debagoieneko ingurumen ekosistema

Gran parte del ecosistema comarcal a nivel industrial, trabaja para tejer redes de colaboración y cumplir los Objetivos de Desarrollo Sostenible. En otros ámbitos, existen numerosas asociaciones que realizan actuaciones circulares de manera proactiva (asociaciones de comerciantes, agrícolas,...).

Ilustración 6: Debagoieneko elkarteak

1.2. Erregistratutako ingurumen-adierazleak

Argitaratu diren datu garrantzitsuenak, ingurumen-iraunkortasunarekin lotutakoak

Debagoieneko Garapen Agentziako Energia Behatokiaren tresnaren bidez, argiteria eta berokuntzarako kontsumitutako energia ezagutu daiteke, baita energia horren zein ehuneko den jatorri berriztagarrikoa, eta karbono-aztarna ere ezagutu daiteke, urte eta udalerri bakoitzeko informazioa eskuratu daitekeelarik. Azken datuen arabera, aktiboki ari dira lanean energia berriztagarrien eraginkortasuna eta instalazioak hobetzeko.

Energia-kontsumoari erreparatuz gero, etxeetako kontsumoa pixkanaka murrizten ari dela ikusten da, baina industria-sektorean haziz joan zen 2019ra arte, eta behera egin zuen 2020an eta 2021ean, Covid-19aren pandemian jarduerak behera egin zuelako.

Energiaren alorrean ere, Eskualdeko Energia Behatokiak aukera ematen du udalerrien kontsumoak monitorizatzeko, alderatzeko eta inbertsio berriak bideratzeko eraginkortasunean eta mugikortasun elektrikoan. Tokiko energia-komunitateek gero eta bultzada handiagoa dute, eta Debagoieneko Garapen Agentziaren babesa dute, Energia Bulegoaren bidez, hala nola Ekiola Debagoiena, Ixotzen (Elgeta) edo Berener (Bergara).

Prozesu horretan guztian, Debagoienak funtsezko zeregina izan du energiarekin lotutako hainbat ekimen garatzeko, besteak beste, energia-komunitateenak ez ezik, eraikinen birgaikuntzen alde ere egin da, haien eraginkortasuna hobetzeko, eta plaka fotovoltaikoen instalazioak ezarri dira, besteak beste. Ekimen horiek eraginkortasuna eta energia garbiaren erabilera sustatzen dituzte, eta, horren ondorioz, energia-kontsumoak eragindako CO₂-emisioak murrizten ari dira.

Gipuzkoako Foru Aldundiaren txostenetan hiri-hondakinen bilketari buruzko datuak jasotzen dira, eta, horien arabera, 2019-2023 aldian, hondakinen gaikako bilketa % 70etik gorakoa da, eta Debagoiena Gipuzkoako batez bestekoaren gainetik dago (% 55). Gainerako hiri-hondakinen frakzioa pixkanaka murriztu da, 0,33 kg/bizt.-tik 0,29 kg/bizt.-ra.

Ez dira identifikatu lehengaien kontsumoarekin, industria-hondakinen sorrerarekin, berrerabilpen-indizeekin, enpresetan berreskuratutako material-kantitatearekin, egindako kontzientziazio-kanpainen kopuruarekin eta abarrekin erlazionatutako tokiko adierazle zirkularrak.

1.3. Debagoieneko eragileak

Erakunde publiko zein pribatuen 24 erantzun jaso dira guztira, eragileek beren jardueretan ingurumen-jasangarritasuna nola integratzen duten jakiteko egindako galdetegi bati erantzunez.

Ilustración 7: DGZ proiektuak parte hartutako eragileak

Datuak aztertu ondoren, ingurumen-konpromiso handia dagoela ikusten da, eta eragileen % 83k zirkularitate-estrategiak sartzeko interes handia duela. Bestalde, parte-hartzaileen % 62k ingurumen-arloko arduraduna du, eta % 58k beste erakunde batzuekin lan egiten du normalean. Atzemandako oztopo nagusien artean, finantza-baliabideak eskuratzeko zailtasuna, araudiaren konplexutasuna eta gai horretan espezializatutako prestakuntza teknikoaren beharra nabarmentzen dira.

Oinarri sendoak daude herritarren sentsibilizazioan eta hondakinen kudeaketan, besteak beste. Erronka nagusiak, berriz, berrikuntza-prozesuen garapenean, industriaren digitalizazioan eta erakundeen arteko eskualde-koordinazioan daude.

Indargunetzat jotzen dira ingurumen-kontzientzia handia, lehendik dagoen erakunde-sarea eta hondakinen kudeaketan aurretik izandako esperientzia; ahuleziak, adierazle eta metrika komunik eza eta ekimen batzuek laguntza publikoekiko duten mendekotasuna; aukerak, finantziario berdea gero eta handiagoa izatea, sinbiosi industrialak eta lankidetzak publiko-privatuak eskaintzen dituzten aukerak; eta mehatxuak, udalerrien arteko desberdintasunak garapen-erritmoetan, arau-aldaketei lotutako ziurgabetasunarekin batera.

Diagnostikoa egin bitartean, ekonomia zirkularrarekin lotutako 57 ekimen identifikatu dira, tipologiaren, bizi-zikloaren etaparen eta jardueraren arabera multzokatuta.

Ilustración 8: Jardun zirkularren sailkapena, eremuaren, tipologiaren eta bizi-zikloaren etapen arabera

1.4. Diagnostikoaren ondorioak

Egindako diagnostikoak erakusten du Debagoienak baduela oinarri sendo bat eredu ekonomiko zirkularrago baterantz aurrera egiteko, nahiz eta oraindik ere egiturazko eta kulturazko erronkak dauden produktuen eta zerbitzuen bizi-zikloko etapetan zehar. Lehengaiekin erlazionatutako etapan, kanpo-baliabideekiko mendekotasun handia dago, eta bigarren mailako materialen edo material biologikoen tokiko aprobetxamendurako ekimen gutxi. Lehengaien trazabilitaterik ezak eta administrazioan eta sektore pribatuan erosketa berdearen edo produktu birziklatuen irizpideak oso gutxi ezartzeak zaildu egiten dute material jasangarrien eskualdeko merkatua sortzea. Nekazaritzan eta abeltzaintzan ere badaude aukerak, hondakin organikoen eta azpiproduktuen kudeaketa baliabide zirkularren iturri bihurtzeko, konpostaren, biomasaren edo tokiko ongarrien bidez.

Ekoizpen-etapan, Debagoieneko industriak gaitasun teknologikoa, bokazio berritzailea eta ekoizpen-sare dibertsifikatua erakusten ditu, baina oraindik ez du sistematikoki sartu ekodiseinutresnarik, ezta ingurumen-ebaluaziorik ere. Digitalizazioa, energia-eraginkortasuna eta sinbiosi industrialak lehentasunezko eremuak dira inpaktuak murrizteko eta lehiakortasuna hobetzeko. Hondakinak berrerabiltzeko edo balorizatzekei buruzko adibide isolatuak dauden arren, ikuspegi partekatua eta enpresen arteko lankidetzaren falta dira, materialen, energiaren edo ezagutzaren trukea errazteko.

Alde horretatik, laguntza teknikoko zerbitzuak eta ingurumen-plangintza indartu behar dira eskualde mailan, batez ere ETEei begira.

Banaketa-fasean, merkantzien eta pertsonen garraioarekin lotutako inpaktu garrantzitsuak identifikatzen dira, eta garraio hori, neurri handi batean, erregai fosilen mende dago. Plataforma logistikoko bateraturik, mugikortasun partekatuko zerbitzurik eta azken miliako irtenbide jasangarriak ez izateak sistemaren eraginkortasuna mugatzen du, eta saihestu daitezkeen emisioak sortzen ditu. Tokiko merkataritzak, bere aldetik, bere eskaintza kontsumo arduratsuago batera egokitzeko erronkari aurre egiten dio, erabilera bakarreko ontziak murriztuz eta gertuko produktuak bultzatuz. Hemen, sentsibilizazio- eta prestakuntza-jarduerak funtsezkoak dira erosketa-ohiturak aldatzeko eta tokiko ekonomia indartzeko.

Erabilera-etapan, herritarrek eta gizarte-eragileek zeregin erabakigarria dute. Eskualdean ingurumen-kontzientziazio handia dagoen arren, kontsumo linealeko jarraibideak dira nagusi oraindik, batez ere etxeetan eta enpresa txikietan. Produktuen konponketan, berrerabilpenean eta trukean potentzial handia ikusten da, baita elkarlaneko kontsumo-ereduen eta kooperatiba agroekologikoen hedapenean ere. Hezkuntza-programak, sentsibilizazio-kanpainak eta gizarte-berrikuntzako proiektuak indartzeak eguneroko kultura zirkularra sendotzen lagundu dezake, ondasunen balio-bizitza luzatzean eta hondakinak murriztean oinarrituta.

Bizi-amaierako etapan, Debagoienak emaitza positiboak izan ditu gaikako bilketan eta hondakinen kudeaketan, EAEko batezbestekoaren gainetik, nahiz eta frakzio organikoan eta horiek berrerabiltzeko prestatzean hobekuntza-marjina esanguratsuak izan. Udalerrien artean nolabaiteko desberdintasunak daude bilketa-sistemei eta puntu garbien kudeaketari dagokionez erakundeen arteko koordinazioa eta eskualde mailako plangintza indartzeko beharra agerian uzten duena. Ingurumen-kudeaketa sendotuz eta zirkularitate-adierazleak sistematikoki neurtuz, ziklo materialak modu eraginkorrean ixteko eredu baterantz aurrera egin ahal izango da.

Diagnostikoan identifikatutako sentzibilizazio-ekintzak erabilera-faseetan eta bizi-amaieran kontzentratzen dira batez ere, non herritarren parte-hartzea funtsezkoa baita; enpresa-ekimenak, berriz, ekoizpen-faseetan eta lehengaietan kokatzen dira nagusiki. Korrelazio horrek agerian uzten du ahaleginak orekatzeko eta bizi-zikloaren hasierako faseak indartzeko beharra, prozesuaren amaierako irtenbide zuzentzaileen aurretik diseinua, materialen hautaketa eta ekoizpenaren eraginkortasuna lehenesten dituen ikuspegi prebentiboa sustatuz.

Erakundeen aldetik, eskualdeak udal, enpresa eta elkarten arteko lankidetzaren sare sendoa dauka, lurraldeko aktibo nagusienetako bat dena. Hala ere, koordinazio teknikoarekin, ingurumen-adierazleen homogeneizazioarekin eta lortutako zirkulartasun-mailaren ebaluazio zehatzarekin lotutako erronkek eta hobekuntza-eremuek jarraitzen dute. Komeniko litzateke funtsezko adierazle batzuk neurtzeko sistemak indartzea, batez ere lehengai eta industria-hondakinei lotutakoak, gaur egun informazio-hutsuneak edo gutxi finkatutako metodologiak baitituzte.

Zeharkako ikuspegi batetik, ondorioztatzen da zirkularitaterako trantsizioak lurraldearen eremu bakoitzera egokitutako sentzibilizazio-, ebaluazio-, plangintza-, ekodiseinu- eta ingurumen-prestakuntzako jarduerak konbinatzea eskatzen duela. Tokiko administrazioek koordinazioaren, inpaktuen neurketaren eta erosketa publiko berdearen buru izan behar dute; industriak eta horiekin lotutako zerbitzuek berrikuntzaren eta sinbiosiaren eragile izan behar dute; nekazaritzak eta abeltzaintzak lurraldearen baliabideak aprobetxatzen dituen eredu bioekonomikoa sendotu dezakete; tokiko merkataritzak ekoizpen iraunkorraren eta kontsumo arduratsuaren arteko lotura izan behar du; hezkuntzak eta prestakuntzak ingurumen-ezagutzaren belaunaldien jarraipena bermatu behar dute; eta herritarrak, gizarte-eragileekin batera, zirkulartasuna eguneroko ohitura bihurtzeko funtsezko elementua dira.

Oro har, Debagoienak eredu zirkular bat finkatzeko behar diren gaitasun instituzional, industrial eta sozialak dituela baieztatzen du diagnostikoak. Datozen urteetako erronka potentzial hori emaitza ukigarri bihurtzea izango da, gobernantza partekatua, aurrerapenen etengabeko neurketaren eta ingurumen-kultura zabalduaren bidez, bizi-zikloko etapa bakoitza tokiko balioa sortzeko, inpaktuak murrizteko eta eskualdearen identitate iraunkorra indartzeko aukera bihur dadin.

3. Estrategia eta jarduera zirkularrak

Debagoieneko zirkularitatearen diagnostikoa egin ondoren, non ekonomia zirkularrarekin lotutako tokiko ekimenak identifikatu eta elkartu diren, arlo horretako jarduerekin lotutako informazioaren bilketa zabaltzeko da, irismen geografiko handiagoko azterketa prospektibo batekin, beste eremu geografiko batzuetan garatutako estrategia eta jarduera zirkularren maila ezagutzeko.

Prospekzio horrek aberastu eta zabaltzeko egin du zirkularitatean aurrera egiteko jardueren tipologia eta irismenari buruzko ezagutza, eta inspirazio-iturri izan daiteke Debagoieneko eskualdearen errealitatera eta ezaugarrietara egokituta aplikatzeko.

Identifikatutako estrategia zirkularrak eragin handiena duten bizi-zikloaren etaparen arabera multzokatu dira, eta haien garapenarekin lortu nahi den helburu nagusia, espero den ingurumen-inpaktuaren eragina eta horien aplikazioaren adibideak deskribatu dira.

Bizi-zikloko etapen arabeko jarduerak identifikatzeaz gain, egungo eredu ekonomiko globala eta negozio-eredu zirkularren garapena birpentsatzera bideratutako estrategia zirkularrak ere sartu dira.

4. 2025-2030 Zirkularitaterako Ibilbide Orria

Planteatutako bide-orriak, Debagoiengan ekonomia zirkular integraleko eredu baterako trantsizioa sendotzeko bide operatiboa ezartzen du.

Inplementatu beharreko hainbat ekimen identifikatu eta lehenetsi dira, eskualdeko ekoizpen, gizarte eta ingurumen ezaugarriekin bat datozenak.

Proposatutako ibilbide-orria bost ardatz estrategikotan egituratuta dago. Ardatz horiek ekintza-lerro desberdinak artikulatzen dituzte, eta bost urteko epean (2030) helburu progresiboak izango dituzte.

1. ardatza – Gobernantza eta koordinazio instituzionala

2. ardatza – Trantsizio energetikoa

3. ardatza – Industria zirkularra

4. ardatza – Kontsumo arduratsua eta hondakinen kudeaketa

5. ardatza – Hezkuntza, prestakuntza eta berrikuntza

1. ardatza – Gobernantza eta koordinazio instituzionala

Arlo instituzionala: Udalak, garapen agentziak, elkarteak...

Helburua: Administrazioen, enpresen eta herritarren arteko lankidetzarako eskualde-egitura egonkorra finkatzea.

Egin daitezkeen jarduerak:

- Ekonomia zirkularreko eskualde-behatokia sortzea
- Tokiko enpresetan zirkulazio-diagnostikoak egiteko laguntza-ildoak sortzea.
- Garbigune mugikorren eta hurbilekoen kopurua handitzea.
- Eskualdekako erosketa publiko berdea bultzatzea (adibidez: produktu birziklatuentzako eta itzultzeko ontzientzako baldintza-orri komunak)
- Erakundeetako karbono-aztarnaren kalkulua eta emisioak murrizteko planak.
- Europako sareetan parte hartzea (adib. : Aalborg, Circular Cities Network).

2. ardatza – Trantsizio energetikoa

Arlo instituzionala: Udalak, industria, saltokiak, herritarrak...

Helburua: Tokiko energia-komunitateak bultzatzea, autokontsumo partekatua sustatzea eta mugikortasun elektrikoa sustatzea.

Egin daitezkeen jarduerak:

- Udalaren energia-komunitateen sorrera indartzea.
- Industriadetan energia berriztagarrien erosketa bateratua bultzatzea eta sustatzea.
- Udalaren ibilgailu elektrikoen flota handitzen laguntzen duten jarduerak indartzea.

3. ardatza – Industria zirkularra

Arlo instituzionala: Industria eta lotutako zerbitzuak.

Helburua: digitalizazio produktiboa, ekodiseinua eta sinbiosi industrialak sustatzea.

Egin daitezkeen jarduerak:

- Sinbiosi industrialerako eskualde-plataforma bat sortzea.
- Ekodiseinu aurreratuko programak sustatzea.
- Negozio-eredu zirkular berriak garatzeko laguntza
- Ingurumen-komunikazio etiko eta gardeneko jarduerak garatzen laguntzea.

4. ardatza – Kontsumo arduratsua eta hondakinen kudeaketa

Arlo instituzionala: Herritarrak, gizarte ehuna, saltokiak eta elkarteak.

Helburua: kontsumo arduratsuko kanpainak bultzatzea, konponketa- eta berrerabilpen-prozesuei lotutako ekintzak indartzea.

Egin daitezkeen jarduerak:

- Ekonomia zirkularrarekin lotutako gizarteratze-proiektuak bultzatzea, hala nola laneratzeko erakundeek kudeatutako konponketa- eta berrerabilpen-tailerrak.
- Tokiko merkatuetan kontsumo agroekologikoko kooperatibak sustatzea.
- Tokiko kontsumoa eta kontsumo zirkularra sustatzen duten sentsibilizazio-kanpainak garatzea.
- Mugikortasun partekatua, herritarren carsharing edo bikesharing ekimenen bidez. Mugikortasun partekatuko taldeak, mikrokooperatiba energetikoak.
- Birziklapena sustatzeko eskualdeko app bat sortzea, tokiko saltokietan truka daitezkeen sariekin.
- Auzo-konposta egiteko programak zabaltzea auzoetan eta landa-eremuetan.

5. ardatza – Hezkuntza, prestakuntza eta berrikuntza:

Arlo instituzionala: Administrazioak, industria, ikastetxeak, saltokiak...

Helburua: Kultura zirkularra integratzea ikastetxeetan, lanbide-heziketan eta unibertsitatean.

Egin daitezkeen jarduerak:

- Ekoberrikuntzan eta ekodiseinuan trebatzeko laguntza.
- Hezkuntza-programak garatzea, 'zero hondakin eskolak'.
- Ekonomia zirkularreko prestakuntza dualeko programak.
- Ingurumenari buruz sentsibilizatzeko eta birziklatzeko eskola-lehiaketak.
- Debagoieneko Sari Biribila.
- Zirkulartasunaren onurei buruzko erakusketak.

**Ardatz bakoitzak helburu neurgarriak, ingurumen-, gizarte- eta ekonomia-adierazleak eta urteko segimendua egiteko mekanismoak bilduko ditu.*

5.4. Ondorioak eta etorkizuneko ikuspegia

Debagoiena Zirkularra proiektuak erakutsi du eskualdeak oinarri instituzional, sozial eta industrial sendoa duela lurralde-eredu iraunkor eta birsortzailerako trantsizioaren buru izateko. Udalerrien arteko lankidetzak, herritarren konpromisoa eta enpresen berrikuntzarako gaitasuna dira prozesu honen zutabeak.

Hala ere, zirkularitatearen diagnostikoak agerian utzi ditu bizi-zikloko etapen arteko egiturazko desorekak. Erabilera-faseek eta bizi-amaierakoek heldutasun-maila handia erakusten duten bitartean —ingurumen-sentsibilizazioari, gaikako bilketa-tasa altuari eta berrerabiltzeko proiektu sozialei esker—, lehengaien eta ekoizpenaren hasierako etapen agerian uzten dute gabeziak dituztela trazabilitatean, erosketa berdean eta tokiko baliabideen aprobetxamenduan. Eten horrek prebentzio eta diseinu ekintzak indartzeko beharra justifikatzen du, zirkularitatea ekoizpen prozesuen jatorrira eramanez.

Proiektuan zehar 65 ekimen zirkular identifikatu dira, sakabanatuta egon arren, eskualde-dinamika indartsua eta eraldatzeko borondate argia erakusten dutenak. Ingurumen-jardunbide egokien artean, hauek nabarmentzen dira: tokiko energia-komunitateak finkatzea (Ekiola Debagoiena, Ixotzen edo Berener), auzokonposta sustatzea, industria-hondakinak berrerabiltzea, ingurumen-hezkuntza ikastetxeetan eta erakunde publikoen eta enpresen arteko lankidetzak energia-eraginkortasuneko eta mugikortasun iraunkorreko programetan. Esperientzia horiek tokikoak eta errepikagarriak dira, eta eskualdeko ibilbide-orriaren oinarriak dira.

2025-2030 Zirkularitaterako Ibilbide Orriak bost ardatz estrategikotan egituraturako ekintza operatiboetan islatzen ditu indar eta ikaskuntza horiek:

- **Gobernantza eta koordinazio instituzionala**, egitura egonkorra finkatzeko, adierazleen neurketa indartzeko eta erosketa publiko berdea garatzeko;
- **Trantsizio energetikoa**, energia-komunitateak hedatuz, autokontsumo partekatuen bidez eta mugikortasun elektrikoaren bidez.
- **Industria zirkularra**, digitalizazioa, ekodiseinua, sinbiosi industriala eta negozio-eredu jasangarri berriak ardatz dituenak.
- **Kontsumo arduratsua eta hondakinen kudeaketa**, berrerabilpena, tokiko merkataritza eta herritarrak sentsibilizatzeko kanpainak indartzeko.
- **Hezkuntza, prestakuntza eta berrikuntza**, belaunaldien jarraipena eta kultura zirkularren barneratzea bermatuko duen zeharkako motor gisa.

Ardatz horietako bakoitzak zuzenean erantzuten die diagnostikoan detektaturako gabeziei eta potentzialtasunei, eta aurrez identifikaturako jardunbide egokietan oinarritzen da. Adibidez, industria zirkularren ardatza dagoeneko azpiproduktuen eraginkortasun- edo

balorizazio-neurriak aplikatzen dituzten enpresen esperientzian oinarritzen da, eta ekimen horiek eskualde mailan eskalatu nahi ditu kontsumo arduratsuaren ardatzak zabaltzeko egiten du herritarrek birziklatzeko dagokionez duten ibilbide positiboa, eta konpontze-, berrerabiltze- eta lankidetzak-ekonomiako eredu-erantzukizunaren eboluzionatu nahi du; eta hezkuntzaren eta berrikuntzaren ardatzak tokiko eskola eta elkarten bultzada jasotzen du, prestakuntza-programa egonkor bihurtuz.

Oro har, DGZ proiektuak erakusten du Debagoieneko zirkularitatea ez dela hutsetik abiatzen, baizik eta sare heldu batetik, zeinak koordinazioa, metrika partekatua eta finantziario egonkorra behar baititu bere potentzial guztia zabaltzeko. Datozen urteetarako giltzarria izango da jardunbide egokiak eskualde-politika estruktural bihurtzea, udal- eta enpresa-planetan integratuta, eta haien ingurumen-, gizarte- eta ekonomia-eraginak neurtzeko duten jarraipen-mekanismoekin.

Debagoienak ekonomia zirkularren euskal erreferente bihurtu nahi du, hondakinak baliabide bihurtzen diren lurraldea, energia berriztagarria eta partekatua den lurraldea, eta herritarrek modu aktiboan parte hartzen dute tokiko ingurumen-iraunkortasunean.

2030eko etorkizuna ez da ingurumen-helburuak betetzera mugatzen, baizik eta eskualde-garapeneraren eredu birdefinitzera, logika birsortzaile, justu eta kolaboratzaile baten arabera, Debagoienaren nortasun jasagarria indartzeko eta Euskadira trantsizio ekologiko integralaren adibide gisa proiektatzeko gai izango dena.

2030eko ikuspegia: Datozen urteetarako erronka izango da Debagoieneko errealitatera eta aukeretara egokitutako ekintza-plan baten bidez planteatutako ibilbide-erria hedatzea, ekonomia zirkularrean euskal erreferente gisa finkatzeko, Euskal Herrian bidezko trantsizio ekologikorako lurralde-eragile gisa jardunez, non hondakinak baliabideak izango diren, energia berriztagarria izango den eta herritarrek modu aktiboan parte hartuko duten tokiko ingurumen-jasangarritasunean.

Debagoieneko Garapen Agentziak sustatutako proiektua (Debagoiena Mankomunitatea)

**Proiektu honek Eusko Jaurlaritzako Ekonomiaren Garapen,
Jasangarritasun eta Ingurumen Sailaren laguntza jaso du,
Ekonomia Zirkularreko 2023ko toki-erakundeentzako
laguntza-programaren bitartez.**

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCOEKONOMIAREN GARAPEN,
JASANGARRITASUN
ETA INGURUMEN SAILADEPARTAMENTO DE DESARROLLO
ECONÓMICO, SOSTENIBILIDAD
Y MEDIO AMBIENTE